

Eminentissimi Ac Reverendissimi Domini, D. Joannis Baptistæ, Cardinalis De Luca, Theatrum Veritatis Et Justitiæ, Sive Decisivi Discursus

Ad Veritatem Editi In Forensibus Controversiis, Canonicis & Civilibus, in quibus in Urbe Advocatus, pro una partium scripsit, vel Consultus respondit ; Cum Indicibus Argumentorum, Causarum ac Rerum luculentissimis. Opus Tam Judicibus, Quam Causarum Patronis, atque omnibus in utroque Foro ...

Pars Prima. De Ivrisdictione Et Foro Competenti. Pars Secunda. De Praeeminentiis & Praecedentiis

**Luca, Giovanni Battista de
Coloniae Agrippinae, 1691**

Disc. XXXVIII. Feretrana Cathedratici. De jurisdictione & respectivè exemptione Capituli Lateranensis, & Ecclesiarum in solo Lateranensi existentium, & quam jurisdictionem in eis habeat loci ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74087](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74087)

cluderetur de frequentia actuum per tempus notabile & continuatum aliisque circumstantiis, ex quibus iste facultativus & benevolus titulus excluderetur, juxta ea quæ habentur in *alia Maioricensis celebrationis Missarum* 28. Junii 1652. *Bichio decif.* 280. part. 11. & in eadem 24. Januarii 1653. *coram eodem*; Potissimè quia supponebatur quod in ea Diocesi totius Insulæ seu Regni complexiva, Conventus seu Comitia generalia haberi solent per totum Clerum, tam sæcularem, quam regularem, super concernentibus utriusque Cleri commune interesse pro defensione Ecclesiasticæ immunitatis adversus onera laicalia, ac super aliis, quæ commune interesse concernunt, Atque hoc mihi inferebat non levem difficultatem, quod scilicet occasione convocandi Clerum sæcularem ad Synodum, eodem tempore per diversum actum dictus Conventus seu Congregatio utriusque Cleri habita fuerit, undè propterea interventus prædictus remaneret æquivocus, ac stante defectu scripturæ, satis difficilis probationis per testes, quos non sufficeret deponere per solum sensum corporis de visu, sed oporteret etiam deponere cum iudicio intellectus, quo casu etiam non interrogati tenentur assignare certas & concludentes scientiæ causas seu rationes, quod scilicet interventus fuerit coactivus seu subiectivus pro Synodo, non pro aliis actibus.

I Hæc enim est differentia inter testes deponentes super rebus consistentibus in solo sensu corporis, & consistentibus in iudicio intellectus, quod primo casu etiam nulla assignata ratione probant, in secundo autem quamvis non interrogati tenentur certam & bene concludentem scientiæ causam assignare, aliàs nihil probant, *Farinac. de test. quest.* 70. num. 1. & *seqq. Mantiv. decif.* 199. nu. 1. *Gregor. decif.* 17. num. 2. *Coccin. decif.* 259. num. 5. & alii passim, quia est receptissima distinctio, incertus autem est causæ eventus vel status.

FERETRANA CATHEDRATICI

PRO
EPISCOPO,

CUM
PAROCHO S. JOANNIS
DE ANTIQVO.

*Casus disputatus coram Vicario Lateranensi
& in possessorio resolutus
pro Episcopo.*

De jurisdictione & respectivè exemptione Capituli Lateranensis, & Ecclesiarum in solo Lateranensi existentium, & quam jurisdictionem in eis habeat loci Ordinarius, præsertim circa concernentia curam animarum.

S U M M A R I U M.

- 1 *Fædli series.*
- 2 *De Cathedrali seu Synodali debito Episcopo.*
- 3 *Habens pro se regulam habet, intentionem fundatam, donec probetur limitatio.*
- 4 *In jurisdictionibus sola juris assistentia sufficit,*

5 *De exemptione Ecclesiarum & Hospitalium existentium in solo Lateranensi.*

6 *Non procedit in concernentibus curam animarum, & parochialitatem, & de ratione.*

D I S C. XXXVIII.

SUM Parochus Ecclesiæ S. Joannis de Antiquo Feretranae Diocesis, ex eo quod ista Ecclesia sita esset in solo Basilicæ Lateranensis ob exemptionem per Apostolicas Constitutiones præsertim *Bonifacii VIII. & Sixti V.* hujusmodi Ecclesiis concessam ab Ordinarium jurisdictione, prætenderet, se non teneri ad solvendum Episcopo Cathedraliticum per Parochos solvi consuetum, proindeque obtinisset pro observantia privilegiorum inhibitionem ab eisdem Basilicæ Archiepiscopo, seu Vicario; Hinc proinde occasione petendi dictæ inhibitionis moderationem, jam in solo possessorio obtentam, de dictorum privilegiorum relevantia in proposito etiam in bono jure disputatum fuit.

Dicebam igitur scribens pro Episcopo, quod cum in facto non dubitaretur de hujusmodi Ecclesiæ situatione intrâ fines suæ Diocesis, fundata erat ejus intentio in exactione Cathedralitici ab omnibus suarum Ecclesiarum, præsertim parochialium Rectoribus *ad vext. in c. inter cetera* 10. q. 3. *cum concord. per Gratian. discept.* 620. n. 1. *Barbos. de Episcopo, alleg.* 86. n. 20. *cum seqq. & Fagnan. in c. conquirente de off. ordin. ex nu. 44. & in c. venerabilis num.* 16. *de cens.*

Ideoque habens pro se regulam, dicitur habere intentionem fundatam, eamque allegare sufficit ad victoriam, donec per allegantem limitationem illa probetur in dubio non præsumenda, *Barbos. axiom.* 197. *Mantiv. decif.* 251. num. 4. præsertim verò in jurisdictionibus, in quibus speciale est solam juris assistentiam sufficere, donec illa tollatur vel per privilegium clarum in continenti probatum, vel per rem iudicatam canonizatam per tres conformes ex deductis *suprà in Tolosana discurs.* 1. & in aliis frequenter.

Nedum autem aliqua dictæ exemptionis justificatio dabatur, sed illa erat omninò improbabilis ex eorundem privilegiorum seu Constitutionum Apostolicarum inspectione, etiam si in facto tanquam certa supponeretur ipsius Ecclesiæ situatio in solo Lateranensi, de qua justificatione habetur *infra in Beneventana Ecclesiæ disc. sequenti.* Quamvis enim ex plurium Pontificum indultis ultimo loco confirmatis per *Bonifacium IX. Ecclesiæ Hospitalia, Oratoria, & alia loca quæcumque sita in solo Lateranensi omnimodam exemptionem habeant ab Ordinarium jurisdictione & superioritate, ac privativè subiaceant jurisdictioni Archiepiscopi eisdem Basilicæ, cum facultate etiam competente Capitulo & respectivè Archiepiscopo conferendi earundem Ecclesiarum Rectorias & Beneficia, ex iis, quæ habentur in *Monis alti decif.* 366. *par. 9. rec. & in Surrentina sub ut. de Paroch.**

Nihilominus *Pius IV.* omnia hujusmodi indulta revocavit, Reintegrata verò fuerunt per *Constitutionem* 19. *Sixti V.* per quam dicta exemptio expressè moderatur in concernentibus curam animarum & Parochialitatem, ut particulariter actum habetur in dicta *Surrentina* ubi de puncto, an Parochialis, quæ prætenditur sita in hoc solo Lateranensi conferenda sit nec nè per concurrum ad formam Concilii Trid. Cum

Cum igitur cathedraticum, quod aliis synodaticum nuncupari solet, nedum ex dispositione factorum canonum, sed etiam ad mentem ipsius sacri Concilii Tridentini, per quod non esse sublatum late probat *Fagnan. ubi supra*, debeat per Parochos ratione parochialitatis Episcopo tanquam Parocho majori & in signum subjectionis ex saepius allegatis; Hinc proinde dicebam, quod admissa etiam dicta situatione, quodque aliis in concernentibus ipsam Ecclesiam materialem, eisque bona & jura dicta exemptio suffragaretur, Adhuc tamen ea nullatenus suffragari poterat quoad istam recognitionem, ac alia concernentia curam animatum & Parochialitatem, ex eadem ratione satis frequenter deducta in dicta *Toletana disc. 1.* & aliis occasione privilegiorum exemptivorum competentium Ecclesiis & Monasteriis Regularium, non suffragantium quoad concernentia parochialitatem & curam animarum, Quod scilicet subjectio non provenit ratione Ecclesie materialis, seu ratione personatum exemptarum, sed ratione Ecclesie formalis idest populi, cum quo cura exercetur, qui est Episcopo subiectus, Et obquam rationem, etiam Abbates alique Prælati Regulares quantumvis exempti convocari possunt ad Synodum, ut in *Majoricen. Synodus disc. præcedenti*, Multò magis dum ille Parochus erat clericus secularis.

Dum igitur istud cathedraticum seu synodaticum dicitur onus accessorium & consequitivum ad convocationem Synodi, exinde de plano resultare dicebam, etiam cum sensu veritatis, exemptionem ad hunc effectum non suffragari, Neque in contrarium deducebatur quid relevans, cum scribentes immorarentur solum in regulis generalibus, quas habemus in materia exemptionis, non descendentes ad hæc specialia concernentia regulæ exemptivæ limitationem.

BENEVENTANA
ECCLESIAE.

PRO

CAPITULO LATERANENSI

ET

COMMUNITATE TERRACUSI

CUM

ARCHIEPISCOPO.

*Casus decisus per Rotam pro Capitulo
& Communitate.*

De eadem materia exemptionis à jurisdictione Ordinarii Ecclesiarum sitarum in solo Lateranensi; Et quam jurisdictionem in eis Ordinarius habeat, dicta exemptione non obstante; Et de probatione domini soli dictæ Ecclesie Lateranensis.

S Y M M A R I U M.

FActi series.
De privilegio exemptivo Ecclesiarum & locorum fundatorum in solo Lateranensi.

- 3 Non prodest quoad jurisdictionem delegatam à Sac. Concil. Trid.
- 4 Visitationes utpotè referribiles ad dictam jurisdictionem delegatam, non prejudicant dictæ exemptioni.
- 5 Actus contrarii non prejudicant sine scientia & patientia ipsius Capituli Lateranensis.
- 6 De probatione domini soli remissivè.
- 7 Observantia nullum in hoc operatur.

DISC. XXXIX.

E anno 1450. quidam Nicolaus Oppidi Terrecusii, donavit Basilicæ Lateranensi ejusque Capitulo quoddam petium terræ positum intra ejusdem loci mania, in quo de anno sequenti Capitulum concessit facultatem Communicati ædificandi Ecclesiam sub invocatione S. Mariæ Annuntiatæ, cum Hospitali, communicando omnia ejus privilegia, immunitates, & exemptiones, sub reservatione annui census sex unciarum cereæ albæ in recognitionem domini; In cujus concessionis executionem, Communitas prædicta de anno 1453. Ecclesiam & Hospitali construxit, apponendo dictæ Basilicæ insignia, tam in janua & campana, quam in aliis partibus Ecclesie, & successivè Capitulum diversis temporibus deputavit Visitatores ad visitandum Ecclesiam & Hospitali; Cumque Archiepiscopi pro tempore voluissent eam visitare, se opposuit Communitas, undè destiterunt à visitando, Solumque post publicationem Sac. Cong. Trident. professi sunt id agere jure delegato; Cumque modernus Archiepiscopus hujusmodi prætensionem excitasset, visitandi scilicet, aliosque actus jurisdictionales jure Ordinario exercendi, atque ut in hujusmodi prætensione se confoveret, non audito Capitulo Lateranen. obtinisset quoddam decretum Sac. Congregationis Episcoporum & Regularium, de anno 1662. Hinc proinde, dicto Capitulo recurrente, remissa fuit causa ad Rotam coram *Taja*, datoque dubio, *in & quale jus Archiepiscopo competat in dicta Ecclesia & Hospitali*, post aliquas propositiones sine resolutione ob aliquas facti discrepantias sub die 20 Februarii 1668. prodit resolutio contra Archiepiscopum, nullum scilicet jus sibi competere in vim Ordinaria jurisdictionis, stantibus hujus Basilicæ privilegiis diversorum Pontificum præsertim *Bonifacii IX.* innovatis per *Sixtum V.* in ejus Constitutione 19.

In his autem disputationibus nulla cadebat difficultas super exemptione omnimoda Ecclesiarum & Hospitalium sitorum in solo Lateranensi à jurisdictione ordinaria, Tum quia hujus Basilicæ privilegia sunt in viridi & inconcussa observantia notoria ubique; Tum etiam quia sic aliis declaravit Sacra congregatio Concilii per hæc verba præcisa, *Sac. Congreg. Concilii Tridentini Interpretum alia censuit non licere Episcopis & Archiepiscopis visitare Ecclesias in fundo Lateranensi erectas, nisi tanquam Sedis Apostolicæ delegatis*; Eademque privilegia canonizata fuerunt pluries per Rotam, tam circa collationem Beneficiorum, ut dec. 369. par. 9. rec. quam circa visitationem jure ordinario, aliosque actus ordinariam jurisdictionem concernentes, ut patet ex quatuor decisionibus super consimili controversia editis in una *Carbacen. Ecclesie coram B. chio, Cecchino & Roia* dec. 115. 217. 310. & 313. ead. par. 9. Atque in *Surrentina parochialis* disputata